

Øveark til Kryds & bolle C1

Formelt subjekt

C1

Markér led

Navn: _____

OBS. Nogle kalder formelt subjekt for "foreløbigt subjekt/grundled"!

Sæt bolle (O) under verballed, kryds (X) under reelt subjekt, kryds med streg under (X̄) under formelt subjekt og streg under andre led. Sådan:

Det sker tit at Lise syr på noget tøj. (4 led)
X̄ O X

NB: Du skal IKKE bestemme ledsætningernes led, kun hovedsætningens!

Prøv så selv. Husk lige at ikke alle sætninger har formelt subjekt, selvom det måske ser sådan ud!

Det høres at hanen galer. (3)	Der sker noget i nat. (4)
Det er for sent at løbe nu. (4)	Det er ofte at han er syg. (3)
Regner det i aften? (3)	Sner det? (2)
Hvad har du der? (4)	Så du det? (3)
Det blæser kraftigt? (3)	Det både lyner og tordner. (3)
Der er en farlig larm i huset. (4)	Der er udsigt til orkan. (4)
Det lysner i øst. (3)	Det så ikke godt ud. (4)
Regner du med det? (3)	Ser man det! (3)

Siden rettet: Fejl korrigeret: Alt OK: Korriger igen og få en lærers godkendelse

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt bolle (O) under verballed (udsagnsled), kryds (X) under subjekt (grundled), kryds med streg under (X) under formelt subjekt og streg under andre led.

Sådan: Det er en meget god film der kommer i morgen.
X O X

Der var mange penge på kontoen.

Er her nogen hjemme?

På biblioteket står der computere både langs væggene og ude på gulvet.

Har I haft mange brombær i jeres have op til naboens hegn?

Der males kun økologisk korn på Kornkammerets mølle.

I år var der ingen blade på mit asketræ efter de to første dage med frost.

Er der nogle scener i filmen som er uegnede for børn?

Der på pladsen ligger en del affald. (OBS: Er der tryk/accent på "der"?)

Der ligger en del affald på pladsen. (OBS igen: Er der tryk/accent på "der"?)

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Man sætter X under _____,

man sætter X under _____,

og man sætter o under _____.

Siden rettet: Fejl korrigeret: Alt OK: Korriger igen og få en lærers godkendelse

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt bolle (O) under verballed (udsagnsled), kryds (X) under subjekt (grundled), kryds med streg under (X) under formelt subjekt og streg under andre led.

Sådan: Der er flødekarameller i æsken.

X O X

Var der nogen til fodboldkampen i går?

I lærelaboratoriet står der stole og borde langs væggene.

Der faldt mange blade af mit asketræ på bare to dage.

Vokser der brombær på min nabos hegn?

Males der endnu mel på Dybbøl Mølle?

Der var mange mennesker med bussen i morges.

Der foregår sindsoprivende ting i Arnolds film.

Til næste år skal der opføres en helt ny bygning på grunden.

I biografen er der stole på lange rækker.

Indsæt de manglende "ord" i disse sætninger:

Under verballed sætter man tegnet _____,

under formelt subjekt sætter man tegnet _____,

og under reelt subjekt sætter man tegnet _____.

Siden rettet:

Fejl korrigeret:

Alt OK:

Korriger igen og få en lærers godkendelse

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt tegn og/eller streg under alle led.

Sådan: Det larmer og sviner fra fabrikken.

× o o

Der behøver altså ikke være et reelt subjekt i sætningen!

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Man sætter o under _____,

man sætter × under _____,

og man sætter × under _____.

Prøv nu selv at finde led:

I skoven lå der forleden en masse skrammel.

Der var mange penge i omløb.

Det tegner til at blive en hyggelig weekend med vennerne.

På genbrugsstationen kommer der en del brandbart materiale.

Til efteråret skal der starte en helt ny skole.

Kan der endnu males korn på vindmøllen i Ringsted?

Det synger ubehageligt for ørerne når man har tinnitus.

Der er raslet mange teglsten ned af skolens tag.

Vokser der hyld på jernbaneskråningen?

Siden rettet: Fejl korrigeret: Alt OK: Korriger igen og få en lærers godkendelse

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt tegn og/eller streg under alle led.

Sådan: Det rasler kraftigt fra cyklen under kørslen.

× ○

Ikke noget reelt subjekt i sætningen!

Indsæt de manglende "ord" i disse sætninger:

Under reelt subjekt sætter man tegnet _____,

under formelt subjekt sætter man tegnet _____,

og under verballed sætter man tegnet _____.

Find led. Men pas nu på! Det er ikke alle "det" og "der" der er formelt subjekt!:

Er der nogen hjemme?

Der er udsigt til et værre vejr hele ugen igennem.

Hvad laver du der?

Der har været ugler i mosen lige siden de nye ankom.

Der sidder du jo godt!

Det kan godt være at du er sur, men har du grund til det? (OBS "men"!)

Det varer længe inden jeg igen gider tale med dig når du lyver for mig.

Hvad er det du har der?

Det blæser isnende koldt her til morgen.

Siden rettet: Fejl korrigeret: Alt OK: Korriger igen og få en lærers godkendelse

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt tegn og/eller streg under alle led.

Sådan: Det kan du ikke være bekendt.

o x u

OBS! Der er ikke formelt subjekt i alle sætninger som måske ved første øjekast ser sådan ud, så pas på ikke at gå i vandet!

Find led:

Når det er så koldt, tror man aldrig det bliver sommer igen!

Det led man på dansk kalder *udsagnsled*, hedder “på latin” *verballed*.

Det bliver overskyet og trist i aften.

Der har du den 10'er jeg har skyldt dig siden jul.

Der fra byen gik mange desværre forgæves efter billetter til koncerten.

Hvad skulle det til for?

Der står lige den seng jeg har ønsket mig i 100 år.

I næste sæson bliver “Ringen” igen opført på Den jyske Opera.

Det er ved at blive så varmt at isen smelter i de store gletschere.

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Man sætter o under _____,

man sætter x under _____,

og man sætter u under _____.

Siden rettet: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK: ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
--	---	----------------------------------	--

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt tegn og/eller streg under alle led.

Sådan: Der er flødekarameller i æsken.

× o ×

Find led:

Det led man på dansk kalder *grundled*, hedder “på latin” *subjekt*.

Det siges at hun spiller tuba i amatørorkesteret.

Der er et frækt egern som hugger mejsekuglerne fra fuglene.

Det var studievejlederen der gav hende en ordentlig omgang.

Lovforslaget gik i det udvalg hvor miljøministeriet var repræsenteret.

Det var chefens bord sagen landede på.

Det blev et harmdirrende brev han skrev til sin avis.

Der er altid efterårsferie i uge 42.

Det er i klassen han agerer klovn.

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Man sætter o under _____,

man sætter × under _____,

og man sætter × under _____.

Siden rettet: Fejl korrigeret: Alt OK: Korriger igen og få en lærers godkendelse

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt tegn og/eller streg under alle led.

Sådan: Det er deres egen mad hunden og katten spiser.

X 0

X

Sæt de manglende ord ind i disse sætninger:

Leddet “det” i eksemplet er _____.

Leddet “deres egen mad ...¹” i eksemplet er _____.

Find led:

Det toldfri salg i lufthavnene er vokset kraftigt de senere år.

Det varede ikke længe før kogepladen blev meget varm.

Det kan du lige vove på!

Store bølger havde i timevis skyllet ind over båden,

men i læ af den lille ø var der helt roligt,

og her kunne de ligge natten over.

Vi havde en fin udsigt over havet fra vores altan.

Dog var der en masse gadestøj,

og det var lidt generende at der var så meget ballade.

Siden rettet:

Fejl korrigeret:

Alt OK:

Korriger igen og få en
lærers godkendelse

¹ OBS! Leddet har underleddet (jf. en senere kursusdel) (som) hunden og katten spiser.

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt tegn og/eller streg under alle led.

Sådan:

Der ligger et ben, og det er ikke til at se om det er hundens!
○ × × ○ ×

Find led, og pas på! De tre næste sætninger er ikke de samme som de tre forrige:

Det var en god udsigt vi havde fra vores altan,

men der var en masse gadestøj,

og den var lidt generende.

Det var alligevel persienerne vi faldt for,

og det skulle vise sig at være et klogt valg:

så kommer der ikke meget lys ind i værelset.

De første to dage skinnede solen dejligt,

men resten af tiden var det koldt og helt overskyet.

Det er vist et pindsvin der har spist al maden fra katten.

Indsæt de manglende "ord" i disse sætninger:

Under reelt subjekt sætter man tegnet _____,

under formelt subjekt sætter man tegnet _____,

og under verballed sætter man tegnet _____.

Siden rettet: Fejl korrigeret: Alt OK: Korriger igen og få en lærers godkendelse

Øveark til Kryds & bolle C1

Markér led

Navn: _____

Sæt tegn og/eller streg under alle led.

Sådan:

Det er ikke godt at vide² hvornår vi får mad igen.

× o

×

Find led:

Vil du ikke vente på os inden du kører?

Man havde drøftet forslaget på flere møder,

men det havde ikke været muligt at nå et resultat,

og til sidst var man blevet enige om at trække det tilbage.

Det begyndte at regne sidst på formiddagen,

og de måtte blive inde i sommerhuset det meste af eftermiddagen,

men ved 19-tiden klarede det op igen.

Nu ser det pludselig lysere ud med rapporten.

Det lader til at den kommer på fredag kl. 16,

og det kan faktisk ikke siges at være spor for tidligt.

Indsæt de manglende ord i disse sætninger:

Man sætter o under _____,

og man sætter × under _____.

Siden rettet: ☐	Fejl korrigeret: ☐	Alt OK: ☐	Korriger igen og få en lærers godkendelse ☐
--	---	----------------------------------	--

² HUSK at det absolut *ikke* hedder *af vide* [a' vide]; det hedder *at vide* [at vide]. Den vildledende udtale har fået mange skriftbrugere på *gratis* (som deles efter t'et, tak!). Verbet bøjes nok som bekendt: *at vide, jeg véd, jeg vidste, jeg har vidst*. – Jeg har sågar set fejlen på tekst-tv for nylig! Jeg højgræmmes.

Øveark til Kryds & bolle C1

Gør klar til næste test.

Måske ville det være en god idé at kikke på C-siderne igen!

Det er altid klogt at repetere stoffet inden man “går til prøve”.

HUSK at man skal kunne C-delen før man får lov til at gå videre med D-delen. Så hvis du ikke består den næste C-prøve, får du et repetitionskursus. Dette kursus har jeg kaldt C2, og det består af 12 sider.

Består du C1-testen med *mindst 80% rigtige*, får du lov til at gå videre til en ny fortest, D0, som skal bestås med 90% rigtige.

De “strengede adgangskrav” skyldes at vi gerne vil være sikre på at du kan stoffet. Det er nemlig vores fejl hvis du slipper igennem uden at kunne det vi har sat som mål for undervisningen.

Og målet for dette kursus er at du skal beherske sætningsanalysen så godt at den ikke vil volde dig problemer i sprogfagene, dvs. i dansk, i engelsk og i tysk eller fransk eller spansk.

Og kan du din grammatik med de latinske betegnelser, vil du opdage at livet med fremmedsprogene bliver meget lettere. Og det bliver også lettere at tale sammen om hvordan man varierer sit danske skriftsprog. Retskrivningsordbogen bruger også de latinske betegnelser.

HUSK at det er en gammel sandhed at kan man sin grammatik, er tysk meget lettere end engelsk. På højt niveau!

Fortsat god fornøjelse med sliddet!